

Αδελφότης των Υδραίων Αθηνών Έτος Ιδρύσεως 1890

Σεβασμιώτατε,

Σύμφωνα με δημοσίευμα της **ΦτΥ, τ.Σεπτεμβρίου 2016**, σελ.11, με τίτλο: **«Το Γηροκομείο έκλεισε. Μήπως ξαναζούμε το Ζάστανι;»**, το Δημοτικό Συμβούλιο Δήμου Ύδρας, με την 113/2016 απόφασή του ενέκρινε την πρότασή σας ως Προέδρου του Ιδρύματος «Γηροκομείο Ύδρας», περί αλλαγής του Καταστατικού του Ιδρύματος «Γηροκομείο Ύδρας» κατά τρόπο ώστε μετά από 105 χρόνια από την ίδρυσή του να πάψει πλέον να λειτουργεί ως Γηροκομείο και να αποτελεί εφεξής ξενώνα για τους εκπαιδευτικούς και χώρο φιλοξενίας αστέγων. Πέραν των ενστάσεων που αφορούν τη νέα μορφή του, εγείρονται και μια σειρά ουσιαστικά και τυπικά ζητήματα που αφορούν την κατάργηση του αρχικού σκοπού του Ιδρύματος.

A. Νομικά ζητήματα

Το Ίδρυμα ως νομικό πρόσωπο, διέπεται και ρυθμίζεται από τις διατάξεις του ΑΚ άρθρα 108 έως 121 ως ισχύουν. Ίδρυμα είναι περιουσία η οποία ορίστηκε για να εξυπηρετηθεί ορισμένος σκοπός. Το ίδρυμα αποκτά προσωπικότητα με διάταγμα που εγκρίνει της σύστασή του. Κατά τον ΑΚ το ίδρυμα συστήνεται για να υπηρετήσει **συγκεκριμένο σκοπό**, το διάταγμα με το οποίο συστήνεται το Ι. **μπορεί να τροποποιηθεί με τον όρο ότι η θέληση του ιδρυτή θα παραμείνει σεβαστή.**

Η τήρηση της βούλησης του ιδρυτή τίθεται μάλιστα υπό τις εγγυήσεις και του ίδιου του Συντάγματος, στο άρθρο 109 του οποία αναφέρεται ότι:

1. Δεν επιτρέπεται η μεταβολή του περιεχομένου ή των όρων διαθήκης, κωδικέλλου ή δωρεάς, **ως προς τις διατάξεις τους υπέρ του Δημοσίου** ή υπέρ κοινωφελούς σκοπού.
2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επωφελέστερη αξιοποίηση ή διάθεση, **για τον ίδιο ή άλλο κοινωφελή σκοπό**, εκείνου που καταλείφθηκε ή δωρήθηκε, στην περιοχή που καθόρισε ο δωρητής ή ο διαθέτης ή στην ευρύτερή της περιφέρεια, όταν βεβαιωθεί με δικαστική απόφαση **ότι η θέληση** του διαθέτη ή του δωρητή δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, για οποιονδήποτε λόγο, **καθόλου ή κατά το μεγαλύτερο μέρος του περιεχομένου της**, καθώς και **αν μπορεί να ικανοποιηθεί πληρέστερα με τη μεταβολή** της εκμετάλλευσης, όπως νόμος ορίζει.

Και ο μεταγενέστερος νόμος **4182/ΦΕΚ Α/185/10.09.2013** κινείται στο αυτό πνεύμα, όπως προκύπτει από την ερμηνευτική του υπ'αρ.1/2014 εγκύκλιο η οποία αναφέρει ότι:

Στο άρθρο 10 επαναλαμβάνονται η συνταγματική επιταγή του άρθρου 109, παρ. 1, του Συντάγματος, **περί υποχρέωσης επακριβούς τήρησης της βούλησης του διαθέτη ή δωρητή όπως δηλώνεται στη συστατική πράξη, τόσο σχετικά με το σκοπό και τον τρόπο αξιοποίησης της περιουσίας, όσο και του τρόπου διοίκησης αυτής (όπως κρίθηκε νομολογιακά).....**

Με την παρ. 3 ορίζεται, κατ' αντιστοιχίαν προς τη συνταγματική επιταγή (109 παρ. 2), η **δυνατότητα επωφελέστερης αξιοποίησης** της καταλειπόμενης περιουσίας ή **και αξιοποίησης για άλλο κοινωφελή σκοπό**, σε περίπτωση διαπίστωσης του ανέφικτου της υλοποίησης του σκοπού του διαθέτη και πάλι με δικαστική απόφαση.

Όπως προκύπτει από τη νομοθεσία και τη σχετική νομολογία, η τήρηση της βούλησης του διαθέτη τίθεται υπό την αυξημένη προστασία του αστικού κώδικα και του ίδιου του συντάγματος. Έτσι γίνεται σαφές ότι αλλαγή σκοπού επιτρέπεται μόνο εφόσον αποδεδειγμένα ο σκοπός του Ιδρύματος έγινε απραγματοποίητος, ώστε να μπορεί να δοθεί σε αυτό με διάταγμα από την αρμόδια αρχή, άλλος παραπλήσιος σκοπός, σύμφωνα με την πιθανότερη θέληση του ιδρυτή.

Είναι προφανές ότι το κρίσιμο και βασικότερο κριτήριο είναι η βούληση του ιδρυτή-διαθέτη.

B. Ουσιαστικά ζητήματα

Ως εκ τούτου τίθενται τα παρακάτω σημαντικά ερωτήματα:

- Έγινε πράγματι εντελώς απραγματοποίητος ο επί έναν και πλέον αιώνα ισχύων σκοπός;
- Τι προσπάθειες έγιναν για να αποφευχθεί η παραπάνω κατάληξη και ποιες μπορούν να γίνουν έστω και την ύστατη αυτή ώρα ώστε να διατηρηθεί το μοναδικό αυτού του σκοπού και χαρακτήρα Ίδρυμα;
- Πόσο παραπλήσιος είναι ο νέος σκοπός στον αρχικό; Και συγκεκριμένα:
 - Είναι οι εκπαιδευτικοί ευπαθής ομάδα;
 - Δεν εξυπηρετούνται διαφορετικά ; (διαμερίσματα ειδικά προορισμένα για εκείνους που κατοικούνται από μη δικαιούμενους)
- Αποτελούν οι «άστεγοι» (αν υπάρχουν στην Ύδρα) παραπλήσιο του αρχικού σκοπού του γηροκομείου σκοπό; Προφανώς όχι. Και με ποια κριτήρια χαρακτηρίζονται ως ομάδα επωφελούμενη (τοπικά, οικονομικά, εθνική πρόελευση κλπ);
 - Πόσο κοντά είναι στη βούληση του διαθέτη μια παρόμοια τροποποίηση;
 - Γιατί δεν περιλαμβάνει τους ηλικιωμένους στο νέο σκοπό με παραπλήσιο τρόπο;

Με άξονα το συνταγματικό μέλημα διατήρησης του αυτού ή κατά το δυνατόν πλησιέστερου στον αρχικό σκοπό του γηροκομείου, διατυπώνουμε τις εξής προτάσεις:

- Να καταβληθούν (περαιτέρω) προσπάθειες ενίσχυσης των οικονομικών του Ιδρύματος μέσω ποικίλων τρόπων ευαισθητοποίησης και κοινωνικής

αλληλεγγύης (έρανοι, δωρεές κλπ) ώστε να στηριχθεί ο αρχικός σκοπός και να διατηρηθεί το Γηροκομείο (μοναδικό σε όλη την περιφέρεια της Μητρόπολης και όχι μόνο της Ύδρας)

- Να αναζητηθούν πόροι και από επίσημους φορείς οι οποίοι προάγουν την κοινωνική αλληλεγγύη και έχουν στηρίξει το δήμο σε σειρά ζητήματα (πλημμύρες κλπ)
- Να διατεθεί για τουριστική εκμετάλλευση και τα έσοδα να προορίζονται για τους ηλικιωμένους. Έτσι, και η επιθυμία των δωρητών διατηρείται αλλά και επαυξάνεται έτσι ώστε τα έσοδα να εκπληρώνουν τους σκοπούς. Η φροντίδα των ηλικιωμένων μπορεί να γίνεται κατ' οίκον, επιδοτούμενη από τα έσοδα. Μετά την εκπλήρωση του σκοπού, το τυχόν πλεόνασμα των εσόδων θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για να υποβοηθηθούν άλλες κοινωνικές ανάγκες. Με την απόφαση που ελήφθη θα ξοδευτούν χρήματα για αναδιαμόρφωση χώρων, επισκευές, συντήρηση και έξοδα λειτουργίας ενώ με την λύση που προτείνουμε θα υπάρχουν μόνον έσοδα.

Με τιμή,

Γιάννης Σαχίνης

Πρόεδρος

Αδελφότης των Υδραίων Αθηνών